

EU:n yleinen tietosuoja-asetus ja sen vaikutus Suomelle

NAF lounaskokous 27.10.2016
Pekka Nurmi

Tausta

- Tietoyhteiskunta > verkkoyhteiskunta /
- ihmisoikeudet
- Kansallisen ja kansainvälisen sääntelyn tarve
- Harmonisointi EU:ssa
 - Tietojen vapaa liikkuvuus/henkilötietojen suoja
 - Direktiivi 95/46/EY > henkilötietolaki 523/1999
 - Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679, sovellettavaksi 25.5.2018

OM:n työryhmä 17.2.2016

- Tehtävä
 - 1. Selvittää kansallisten lainsäädäntötoimien ja erityisesti tietosuojan yleislain tarve
 - 2. Kansallista tietosuojan valvontaviranomaista koskeva sääntely
 - 3. Linjaukset kansallisen liikkumavaran tarkoituksenmukaisesta käytöstä
 - 4. Koordinoida ja avustaa erityislainsäädännön tarkistamista
- Määräaika
 - 16.2.2018, HE-ehdotus 31.5.2017

Työn lähtökohtia

- Asetuksen määräyksiä täsmentävän liikkumavaran (tarkennukset, vaihtoehdot ja mahdollisuudet, rajoitukset ja poikkeukset, velvoitteet) käyttö
- Pidättäytyminen kansallisesta lisäsääntelystä
- Kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen
- Viranomaisten välisen tietoliikenteen sujuvoittaminen
- Tarpeettomasta erityissääntelystä luopuminen

Asetuksen suorat vaikutukset 1

- Soveltamisala
- Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta > julkisella sektorilla lakisääteisen velvoitteen noudattaminen/yleistä etua koskeva tehtävä
- Rekisterinpitäjä – tietojen käsittelijä – tietosuojavastaava (suom. kieliongelma)
- Integrointi toimintaan (accountability, protection by design ja by default, vaikutusarviointi, valvontaviranomaisen ennakkokuuleminen)
- Rekisteröidyn oikeuksien vahvistaminen (mm. tietojen siirrettävyys järjestelmästä toiseen)

Asetuksen suorat vaikutukset 2

- Oikeuksien toimeenpano
 - Yhden luukun periaate
 - Valvontaviranomaisen aseman vahvistaminen sekä tehtävien ja valtuuksien laajentaminen
 - EU-yhteistyö > tietosuojaneuvosto
 - Tehokkaat oikeussuojakeinot ja seuraamukset, mm. hallinnolliset sanktiot
- Yhteenveto: sääntelyn harmonisointi ja tehostaminen pitkälti nykyiseltä pohjalta

Valmistelun tilanne tänään

- Yleinen henkilötietolaki (2018)
 - Sääntelyn hahmottelua työryhmässä ja jaostoissa (valvonta ja oikeusturva sekä erityistilanteet, kuten suhde asiakirjajulkisuuteen)
- Valvontaviranomainen
 - Tietosuojavaltuutetun viraston aseman ja organisaation hahmottelu
- Liikkumavaran käytön linjaukset
 - Alustavia näkemyksiä kansallisen sääntelyn tarpeista ja mahdollisuuksista (mm. asianmukaiset suojakeinot yksittäisissä tilanteissa)
- Erityissääntelyn läpikäynti ja arvio

Visio 2018

- EU-n yleinen tietosuoja-asetus, jota täsmentävät
 - Kansallinen yleislaki
 - Toimintokohtaiset erityissäännökset
- Itsenäinen, tehokas ja riittävästi resursoitu, yhteistyökykyinen valvontaviranomainen
- Erityissääntely johdonmukaista ja perusteltua
- Julkiset tiedot helposti käytettävissä yksityisyys huomioiden
- Henkilötietojen suoja ymmärretty ja omaksuttu